

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูล ว่ามีเกณฑ์ และขั้นตอนการรวบรวมอย่างไรบ้าง และข้อมูลที่ได้มีลักษณะอย่างไร หลังจากนั้น จะกล่าวถึงการวิเคราะห์ปริบทสถานการณ์ของปริจเฉท และการรวบรวมกลวิธีการกลบเกลื่อน ส่วนในตอนท้าย จะกล่าวถึง วิธีการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการกลบเกลื่อน

3.1 การรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ จะศึกษากลวิธีการกลบเกลื่อนในการสนทนาเรื่องเพศของคนไทย โดยใช้ข้อมูลการสนทนาที่เกิดขึ้นจริง และเป็นปริจเฉทแบบสาธารณณะ (ดูความหมายของปริจเฉทแบบสาธารณณะ ในบทที่ 1 หน้า 4) โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล และลักษณะข้อมูลที่ได้ ดังต่อไปนี้

3.1.1 เกณฑ์การเก็บข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นไว้ว่า ในการสนทนาเรื่องเพศของคนไทย ในสถานการณ์ที่เป็นสาธารณณะนั้น อัตราการใช้การกลบเกลื่อนจะมีมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของมิติต่างๆในเหตุการณ์สื่อสาร เช่น ช่องทางการสื่อสารที่ต่างกัน หรือรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาที่ไม่เหมือนกัน เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ต่างๆในการคัดเลือกข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะศึกษาดังนี้

1) หัวข้อการสนทนา (topic discourse)

กำหนดให้เป็นปริจเฉท ที่มีประเด็นและเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ (talking about sex) ตัวอย่างเช่น ปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด ส่วนต่างๆของร่างกาย หรือโรคภัยอันเนื่องมาจากการมีเพศสัมพันธ์ ฯลฯ

2) ประเภทของปริจเฉท (type of discourse)

กำหนดให้เป็นปริจเฉทแบบสนทนา (dialogue) คือมีผู้ร่วมสื่อสารอย่างน้อย 2 คน ที่ใช้ผลัดในการโต้ตอบกัน โดยกำหนดว่าจะต้องมีอย่างน้อย 2 ผลัด ซึ่งเห็นได้การปรากฏของผลัดในการสนทนา ตั้งแต่ 2 ผลัด ขึ้นไป

3) สถานการณ์สื่อสาร (communicative situation)

กำหนดให้เป็นปริจเฉทแบบสาธารณะ (public discourse) คือ เป็นการสื่อสารที่มีการเผยแพร่ไปสู่สาธารณชน หรือบุคคลอื่นที่ไม่ได้มีบทบาทร่วมอยู่ในการสื่อสาร โดยผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต การสื่อสารที่เกิดขึ้น ณ สถานที่ที่ไม่ได้มีความเป็นส่วนตัว เช่น ในห้องเรียน ห้องประชุม หรือการบรรยายตามที่ชุมนุมต่างๆ โดยผู้ร่วมสนทนาในสถานการณ์นั้นๆ จะมีความตระหนักร่วมกันว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สามร่วมรับรู้อยู่ด้วย

4) ข้อกำหนดด้านปัจจัยปริจเฉท

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการข้อมูลที่แตกต่างกันมาศึกษาเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่กำหนดไว้ (ดูสมมติฐาน ในบทที่ 1 หน้า 2) จึงกำหนดให้ข้อมูลมีความแตกต่างกันด้านปัจจัยปริจเฉทซึ่งจะเป็นตัวแปรสำคัญในการวิจัย ดังนี้

- 4.1) การเห็นหน้ากัน (face- to- face) และไม่เห็นหน้ากัน (non-face - to- face) ของผู้ร่วมสนทนา
- 4.2) ช่องทางการสื่อสาร (channel) เป็นสื่อประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
- 4.3) รูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา เป็นแบบใกล้ชิด (intimacy) และ แบบห่าง (distance) สำหรับเกณฑ์นี้ ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์และตีความจากบริบทต่างๆ ที่สื่อความว่าผู้ใช้ภาษามีความสัมพันธ์กันเช่นไร เคยรู้จักกันหรือมีความคุ้นเคยกันมาก่อนหน้านี้หรือไม่

ดังนั้น โดยสรุปแล้ว ข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จึงต้องเป็นข้อมูลปริจเฉทการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ที่พบในสื่อชนิดต่างๆซึ่งหมายความว่า ผู้ร่วมสนทนาจะต้องตระหนักว่า มีความเป็นไปได้ที่จะมีบุคคลที่สาม หรือกลุ่มบุคคลที่สามร่วมรับรู้ด้วย มีจำนวนผู้ร่วมสื่อสาร 2 คนขึ้นไป มีลักษณะของการสื่อสารที่เป็นทั้งแบบเห็นหน้าและไม่เห็นหน้ากัน และมีรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสื่อสารเป็นทั้งแบบใกล้ชิดและแบบห่างด้วย

3.1.2 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ ซึ่งปรากฏว่า ได้ข้อมูลที่เป็นประจักษ์การสนทนาเรื่องเพศ โดยผ่านช่องทางสื่อสารที่แตกต่างกัน 4 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ประจักษ์ในสื่อโทรทัศน์

ในช่วงเวลาของดำเนินงานวิจัยนี้ มีรายการทางโทรทัศน์ของเมืองไทยอยู่หลาย รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น รายการ *คลินิครัก* และรายการ *เรื่องรัก ไม่ลับ* ทาง สถานีโทรทัศน์ไอทีวี หรือ รายการ *ซูรักซูรส* ออกอากาศทางสถานีไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่งจะออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์

ผู้วิจัยได้เลือกที่จะศึกษาข้อมูลจากรายการ *ซูรักซูรส* เพราะรายการนี้มีผู้ร่วมสนทนา 3 คน ต่างจาก 2 รายการแรกที่กล่าวมาข้างต้น ที่มีผู้ร่วมรายการเพียง 2 คนเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า จำนวนผู้ร่วมสนทนาที่มากกว่า น่าจะได้ข้อมูลที่มีลักษณะหลากหลายมากกว่า

รายการนี้ ออกอากาศทุกคืนวันพฤหัสบดี เวลาประมาณ 23.00 น. และมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความรู้ความเข้าใจทางด้านเพศศึกษาแก่ผู้ชมรายการ โดยกำหนดให้มีผู้ร่วมสนทนาในรายการทั้งหมด 3 คน คือ ฝ่ายผู้ดำเนินรายการชายและหญิงทำหน้าที่นำเสนอประเด็นในการสนทนา และสวมบทบาทเป็นผู้ถามปัญหาแทนผู้ชมรายการซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่สาม ส่วน นายแพทย์ที่เป็นวิทยากรรับเชิญ มีบทบาทเป็นผู้ให้ข้อมูลความรู้ และตอบปัญหาต่างๆ

สำหรับรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาทุกคน จัดเป็นแบบค่อนข้างใกล้ชิด เนื่องจากจากบริบท มีสิ่งบ่งชี้ว่าผู้ร่วมสนทนาเคยรู้จักกันมาก่อนหน้านี้แล้ว ทั้งผู้ร่วมสนทนาที่เป็นแพทย์กับผู้ดำเนินรายการชายและหญิง จะค่อนข้างมีความคุ้นเคยกัน ซึ่งเห็นได้จากการเรียกชื่อเล่นของพิธีกร และมีการหยอกเย้ากันในบางครั้งด้วย

ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเทปรายการดังกล่าวไว้ในแถบบันทึกเสียง เนื่องจากขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ มิได้รวมถึงอวัจนภาษาด้วย หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ทางอัตวิสัย (subjective criteria) ในการคัดเลือกข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากประเด็นของการสนทนาที่เอื้อให้มีการกลบเกลื่อนมาก ซึ่งในที่สุด ผู้วิจัยได้เลือกข้อมูลประจักษ์ที่มีประเด็นการสนทนาที่เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย และการทำคัลยกรรมช่องคลอด

ต่อจากนั้น ผู้วิจัยจึงนำเสียงมาถ่ายถอดเป็นตัวอักษร โดยถ่ายถอดข้อมูลจากความยาวของการสนทนาทั้งหมดประมาณ 18 นาที แล้วทำการพิมพ์ข้อมูลลงในกระดาษพิมพ์ขนาด 21 x 29.7 ซม. (A4) หลังจากนั้น จึงใช้โปรแกรมของไมโครซอฟท์ เวิร์ด เป็นเครื่องมือช่วยในการนับคำของข้อมูล ซึ่งปรากฏว่า ข้อมูลที่ได้คัดเลือกลักษณะ มีความยาวประมาณ 5,168 คำ

สำหรับตัวอย่างข้อมูลปริจเฉทในรายการโทรทัศน์ เป็นดังนี้

ปริจเฉทการสนทนาจากรายการ “ซูรัก ซูรส” ออกอากาศเมื่อวันที่ 18 ธ.ค. 2543

พิธีกรชาย : ทำสาว,ทำรีแพร์,ทำกระชั้นนะครับ. สิ่งเหล่านี้ผู้หญิงหลายคนให้ความสนใจนะครับ. จะแก้ไขกันอย่างไรนะครับ. และความจริงนี้,สำคัญมากน้อยขนาดไหน. ครับ. สำหรับสัปดาห์นี้,แน่นอนครับ,เรามีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญนะครับ. ซึ่งเราได้รับเชิญมาเป็นพิเศษนะครับ. จากคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. ขอเชิญพบกับท่านศาสตราจารย์นายแพทย์สมพล คงไทย. สวัสดิ์ครับ,คุณหมอสมพลครับ.

พิธีกรหญิง : สวัสดิ์ค่ะ.

แพทย์ : สวัสดิ์ครับ.

พิธีกรชาย: คุณหมอสครับ.ถ้าคู่สามีภรรยา มีเพศสัมพันธ์กันแล้วรู้สึกว่ามี_

พิธีกรหญิง: ไม่กระชั้น.

พิธีกรชาย: ว่าแห้ว, โหวงเหวง. (หัวเราะ) ไม่กระชั้น. (หัวเราะ) เองง่ายๆนะครับ. สาเหตุนี้มาจากอะไรครับคุณหมอ.

แพทย์: ความจริงอย่างที่ผมเคยเรียนหลายครั้งนะครับว่า, การมีเพศสัมพันธ์นี้, ในแง่ของธรรมชาติแล้วนี้, การที่กระตุ้นให้เกิดอารมณ์เพศนี้, มันต้องเป็นทั้งร่างกาย. จุดสัมผัสมีทั้งร่างกาย.

พิธีกรชาย: ไม่ใช่เฉพาะ.

แพทย์: ไม่ใช่เฉพาะ,

พิธีกรชาย: เนื้อที่.

แพทย์ : ที่ใดที่หนึ่ง.

พิธีกรชาย : อ่า,นะครับ.

2) ปรึจเจทในสื่อวิทยุ

รายการต่างๆในวิทยุ มีการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่บ้าง ซึ่งเท่าที่ผู้วิจัย ได้ติดตามฟัง พบว่ามักจะเป็นรายการที่ให้ความรู้ในช่วงสั้นๆ ไม่กี่นาที และออกอากาศในช่วงเวลา กลางวัน ซึ่งเป็นเวลาที่ไม่สะดวกสำหรับผู้วิจัยในการติดตามเก็บข้อมูล แต่สำหรับช่วงเวลา กลางคืนนั้น มีรายการทางสถานีวิทยุภาค เอฟ เอ็ม คลื่นความถี่ 98.5 เมกกะเฮิรตซ์ ชื่อรายการ "คลินิกรัก คลินิกชีวิต" ออกอากาศทุกวันจันทร์ – ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 21.00 น. – 23.00 น. ซึ่งจะมี การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพศในลักษณะการถาม-การตอบปัญหา ในช่วงเวลา 22.00 น.- 23.00 น. ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกเก็บข้อมูลจากรายการดังกล่าว

รายการในวิทยุนี้ มีผู้ร่วมสนทนา คือ ผู้ดำเนินรายการหญิง 1 คนแพทย์ผู้ตอบ ปัญหา 1 คน และผู้ฟังอีก 1 คนขึ้นไป โดยมีผู้ฟังรายการเป็นกลุ่มบุคคลที่สาม ผู้จัดรายการมี การติดต่อสนทนาทางโทรศัพท์กับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ มีการถาม-ตอบปัญหาเรื่องเพศโดยคัดเลือก คำถามมาจากจดหมายที่ผู้ฟังเขียนไปยังรายการ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามา ปรึกษาปัญหาต่างๆ กับแพทย์ได้โดยตรงอีกด้วย ดังนั้น ผู้ร่วมสนทนาทุกคนจึงไม่มีการเห็นหน้า กัน

สำหรับรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา จัดเป็นแบบห่าง เนื่องจากแพทย์ กับผู้ฟังรายการ มีความสัมพันธ์ ในฐานะหมอกับคนไข้ และไม่มีข้อมูลใดบ่งชี้ว่าเคยรู้จักกันมา ก่อน ส่วนผู้จัดรายการ ไม่ได้อยู่ในฐานะคนไข้ เพียงแต่มีบทบาทเป็นผู้ประสานให้เกิดการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับผู้ฟังรายการที่โทรเข้าไปในรายการหรือถามปัญหาผ่านทางจดหมาย เท่านั้น

วิธีการรวบรวมและเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูลในรายการวิทยุนี้ เหมือนกับการเก็บ ข้อมูลในรายการทางโทรทัศน์ กล่าวคือ ผู้วิจัยบันทึกเทปรายการไว้ในแถบบันทึกเสียง แล้ว คัดเลือกข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ทางอัตวิสัย คือพิจารณาจากหัวข้อการสนทนาที่เอื้อให้มี การกลบเกลื่อนมาก หลังจากนั้น จึงนำข้อมูลเสียงที่มีความยาวของการสนทนาประมาณ 18 นาที มาถ่ายถอดเป็นตัวอักษร และพิมพ์ลงในกระดาษขนาด 21 x 29.7 ซม. (A4) แล้วจึงใช้ โปรแกรมของไมโครซอฟท์ เวิร์ด ทำการนับคำของข้อมูล ซึ่งปรากฏว่า ข้อมูลที่ได้คัดเลือกมานั้น มีความยาวประมาณ 6,530 คำ

สำหรับตัวอย่างข้อมูลปริจเฉทในรายการวิทยุ เป็นดังนี้

ปริจเฉทการสนทนาเรื่องเพศในรายการวิทยุ ออกอากาศ เมื่อวันที่ 17 มี.ค. 2544

ผู้จัดรายการ : คุณหมอคะ. มีคำถามจากคุณเอิร์ธนะคะ. บุรุษอายุสิบแปด. เรียนถามว่า, การทำออร์รัลเซ็กส์, จะเป็นอันตรายต่อผู้ถูกกระทำหรือไม่. และการ,ทำออร์รัลเซ็กส์จะทำให้เป็นมะเร็งปากมดลูกได้หรือไม่คะ.

แพทย์ : เอ๋อ, เป็น, อ่า,เป็นอันตรายต่อผู้ถูกกระทำหรือไม่, ถ้าในพฤติกรรมการทำทุกอย่างไป, ก็คงไม่น่ามีปัญหาอะไร.ไม่, ไม่, อ่าก็คงไม่ทำให้เกิดอันตรายหะนะคะ. อ่า, แล้วสำหรับจะเป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกหรือไม่, ก็, ปกติก็ไม่, เอ๋อ,การเป็น,ก็ไม่, ไม่, ไม่เป็น, เอ๋อ, เท่าที่ทราบก็ไม่,ไม่ ใช่คะ.

ผู้จัดรายการ : คะ. คุณสมชายคะ. บุรุษอายุสิบแปดคะ. เรียนถามคุณหมอว่า,เคยได้ทราบข้อมูลว่า, หากมีอาการทางเพศแต่ไม่หลัง, แล้วจะทำให้เป็นผลดีต่อสุขภาพ.แต่บางท่านบอกว่าเป็นผลเสีย.ไม่ทราบว่าข้อมูลอย่างใดทางการแพทย์ที่ถูกต้องคะ.

แพทย์ : เอ๋อ,ข้อมูลทางการแพทย์ไม่,ไม่มีอะไร. เอ๋อ, ไม่, ไม่ได้บอกในเรื่องนี้ไว้คะ. อ่า, ที่, ที่คุณ, คุณสมชายฟังว่าถ้า, เก็บไว้แล้วไม่หลังนะคะ.มีอาการต้องการเพศ, อ่า,ทาง, ทางเพศแล้วไม่หลังนะ. คง,สงสัยคงจะไปเอาเป็นข้อมูลทาง,เอ๋อ, ทาง,จีนหรืออะไรอย่างนั้นมากกว่าคะ. ที่, ที่เคยมี, อะไร, มีหยินมีหยางมีอะไรเนี่ยคะ. เคย, เคยได้ยินอยู่เหมือนกันคะ. แต่ว่า,จริงๆแล้ว, อ่า, ในเรื่องของทางการแพทย์, อ่า, สำหรับทางการแพทย์,เท่าที่ดูก็คือว่า, ถ้าคุณมี,เรื่อง ของ, อ่า,การ, มี,มีอาการทางเพศคะ.แล้วก็ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสมคะ.อ่า, ก็จะทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์.จิตใจดีนะคะ.เรียกว่าจะแสดงออกโดยการมี, อ่า, ดูแล้วเป็นเด็กกว่าวัยนะคะ.เอ๋อ,นับ, นับเป็นสิบปีเลยนะคะ.ซึ่งอันนี้ก็, อ่า,ก็เท่าที่สังเกตดูก็, ก็, คำก็เป็นอย่างนั้นคะ.

3) ปริจเฉทในสื่อหนังสือพิมพ์

ข้อมูลในสื่อที่เป็นหนังสือพิมพ์นี้ ผู้วิจัยเลือกจากหนังสือพิมพ์รายวัน คือหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เนื่องจากเป็นสื่อที่มีคอลัมน์เกี่ยวกับการถาม-ตอบปัญหาเรื่องเพศ ชื่อคอลัมน์ "เสพสมบัตินิยม" ซึ่งมีการนำเสนอมานานกว่า 25 ปี แล้ว โดยแพทย์ผู้ตอบปัญหา จะคัดเลือกจดหมายของผู้ถามทางบ้าน มาตอบปัญหาผ่านคอลัมน์ดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่า ปริจเฉทในสื่อชนิดนี้ มีลักษณะของความเป็นบทสนทนา (dialogue) เพราะมีการปรากฏของผลัดในการสนทนา

จำนวน 2 ผลลัพธ์ ระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของชิฟฟริน (Shiffrin, 1988) ที่กล่าวว่า การสนทนาคือปริศนาการพูดของบุคคลสองคน หรือมีผู้ร่วมปฏิสัมพันธ์มากกว่าหนึ่งคน สำหรับปริศนาในคอลัมน์ถาม-ตอบในหนังสือพิมพ์ มีปัจจัยที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นั่นคือ เป็นสถานการณ์ที่มีผู้ร่วมสนทนา 2 คน คือ แพทย์ผู้ตอบปัญหา 1 คน และผู้ถามปัญหาทางจดหมาย 1 คน โดยมีกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นกลุ่มบุคคลที่สาม ผู้ร่วมสื่อสารทั้งหมดจึงไม่มีการเห็นหน้ากัน และมีรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาจัดเป็นแบบห่างในฐานะหมอกกับคนไข้ ซึ่งไม่มีข้อมูลใดบ่งชี้ว่าเคยรู้จักกันมาก่อน

จากการรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ติดต่อสอบถามไปยังแพทย์ผู้ตอบปัญหาในคอลัมน์ดังกล่าว¹ และได้ทราบว่า มีการแก้ไขตัดแปลงข้อมูลในส่วนที่แพทย์เห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะนำเสนอในสื่อ โดยเป็นการแก้ไขในระดับคำเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การแก้ไขคำว่า “เอากัน” เป็น “ร่วมเพศ หรือ มีเพศสัมพันธ์” เป็นต้น ซึ่งกรณีเช่นนี้ มีอยู่ไม่มากนัก ซึ่งแพทย์ได้ให้ความเห็นว่า การใช้ถ้อยคำในลักษณะดังกล่าวเพียงแต่บ่งชี้ถึงระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำของผู้เขียนเท่านั้น ไม่ได้มีนัยสำคัญที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกจดหมายเพื่อลงตีพิมพ์แต่อย่างใด หากแต่เกณฑ์สำคัญอยู่ที่ การเลือกเรื่องราวที่มีสาระ ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน และเลือกนำเสนอปัญหาที่เป็นองค์ความรู้ ในแง่ที่เป็นประเด็นใหม่ๆ และมีความทันสมัย

ผู้วิจัยถือว่า ปริศนาที่ได้จากคอลัมน์นี้ เป็นปรากฏการณ์ของการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันจริงๆ และสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ซึ่งแพทย์ผู้ตอบปัญหา ได้ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ว่า หนังสือพิมพ์ฉบับประจำวันอังคาร จะตีพิมพ์จดหมายที่เป็นข้อมูลจริงจากจดหมายของผู้อ่าน ซึ่งแพทย์จะต้องทำการแนบจดหมายฉบับนั้นๆ ไปยังกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เพื่อเป็นการยืนยันทุกครั้ง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลปริศนาดังกล่าว โดยพยายามคัดเลือกข้อมูล ที่มีการตีพิมพ์ในฉบับประจำวันอังคาร และเลือกข้อมูลมาจากจำนวนจดหมายที่มีการตีพิมพ์ทั้งหมด 12 ฉบับ แล้วจึงพิมพ์ข้อมูลไว้ในกระดาษขนาด 21x 29.7 ซม. (A4) หลังจากนั้น จึงใช้โปรแกรมของไมโครซอฟท์ เวิร์ด ทำการนับคำของข้อมูล ซึ่งปรากฏว่า ข้อมูลที่ได้คัดเลือกมานั้น มีความยาวประมาณ 7,825 คำ

¹ นายแพทย์ออมสิน บุณย์ศักดิ์ แพทย์ผู้ตอบปัญหาในคอลัมน์ *เสทสมบิสม* ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยนี้ และถึงแม้โดยจรรยาบรรณของแพทย์แล้ว จะไม่มีการเปิดเผยความลับของคนไข้ แต่ท่านได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาในเชิงวิชาการ จึงได้อนุญาตให้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลจากจดหมายต้นฉบับจริงอีกด้วย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สำหรับตัวอย่างข้อมูลปริจเฉทในคอลัมน์ถาม-ตอบในหนังสือพิมพ์ เป็นดังนี้

ปริจเฉทการสนทนาเรื่องเพศในคอลัมน์ถาม-ตอบในหนังสือพิมพ์เคลนิวิสต์

ผลัดที่ 1 : ผลัดการถาม

เรียน คุณหมอนพพร ที่นับถือ

กระผมไม่บอกว่าเป็นแฟนเคลนิวิสต์มานานก็ปี ขอให้คุณหมอคิดเอาเองก็แล้วกัน เพราะผมอ่านมาตั้งแต่ฉบับละ 1 บาท กระผมเห็นว่ารายการของคุณหมอมี่ประโยชน์มาก แต่กระผมมี ปัญหา ซึ่งคุณหมอไม่เคยตอบในเคลนิวิสต์เลย

1. กระผมอายุ 68 ปี ยังมีความต้องการอยู่ ถ้าไม่ได้จะเครียดและโกรธง่ายมาก ทั้งที่พยายามเอาธรรมชาติมาใช้ก็ไม่ได้ผล จะได้บ้างก็เป็นครั้งคราว ภรรยาอายุ 58 ปี เธอหมดความรู้สึกไปแล้ว จึงไม่ค่อยได้ร่วมจะแก้ไขได้อย่างไรครับ

2. ต่อจากข้อ 1 จะมีอาการปวดหัวและอาการหอบหายใจบ้าง บางครั้งถึงต้องเข้าโรงพยาบาล ผมสนใจยาสมุนไพรอายุวัฒนะตำราจีนของคุณหมอ ขอทราบรายละเอียดด้วยครับ คนสูงอายุขนาดผมจะรับประทานได้ไหมครับ ของคุณหมอได้ผ่านการรับรองจาก อ.ย. หรือไม่

2 ข้อ เท่านั้นแหละครับ ขอให้คุณหมอช่วยแก้ปัญหาให้กระผมด้วยจะขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จากคนไม่ยอมแก่

ผลัดที่ 2 : ผลัดการตอบ

ตอบ คุณคนไม่ยอมแก่

คุณอายุ 68 ปี ยังมีความต้องการทางเพศอยู่มาก แต่มีปัญหาเรื่องไม่ค่อยแข็งตัว และมักเกิดอาการปวดศีรษะ หอบหายใจ รวมทั้งปวดลูกอัณฑะ เมื่อไม่ได้ปฏิบัติกิจทางเพศ อีกทั้งภรรยาอายุ 58 ปี ไม่มีความรู้สึกทางเพศแล้ว จึงเกิดปัญหาในการมีเพศสัมพันธ์มากขึ้น ปัญหาของคุณเป็นปัญหาที่พบบ่อยในคู่สมรสเมื่อเข้าสู่วัยทอง สามารถแก้ไขได้ครับ โดยควรปรึกษาแพทย์ตามโรงพยาบาลรัฐทุกแห่ง ส่วนปัญหาของคุณถามมาขอตอบให้ดังนี้

1.อายุไม่ได้เป็นตัวกำหนดว่าเมื่ออายุมากขึ้นความต้องการทางเพศ จะต้องลดลง เพราะความต้องการทางเพศของหญิงและชายมิได้ตลอดชีวิต สาเหตุที่ทำให้ดูเหมือนความต้องการทางเพศลดลง เนื่องจากความสามารถในการแข็งตัวลดลง ต้องการระยะเวลาพักนานขึ้น จึงจะมีเพศสัมพันธ์ใหม่ได้ มีโรคประจำตัวที่ขัดขวางการมีเพศสัมพันธ์ เช่น โรคกระดูกและข้อ โรคปอด โรคหัวใจ ทำให้เหนื่อยง่าย สิ่งเหล่านี้ทำให้ความถี่ในการมีเพศสัมพันธ์น้อยลง ทั้งๆที่ยังมีความ

ต้องการทางเพศเป็นปกติ ทั้งนี้ยังไม่รวมภาระหน้าที่ที่มากขึ้น รวมทั้งกลัวลูกหลานจะทราบว่ายังมีเพศสัมพันธ์อยู่ เกรงจะถูกประณามว่าแก้ตัวหากลับ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากฝ่ายหญิง เมื่อเข้าสู่วัยทองหรือวัยหมดระดู จะมีปัญหาช่องคลอดแห้ง เจ็บเวลาร่วมเพศ จึงปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้ผู้ชายรู้สึกว่าการรยาหมดความรู้สึกทางเพศไปแล้ว ถ้ามีการพูดคุยซักถามกันในคู่สมรส หากพบปัญหาที่กล่าวมา สามารถแก้ไขได้ โดยการใช้ฮอร์โมนทดแทน ควรใช้ภายใต้การดูแลของแพทย์

2. ปัญหาไม่แข็งตัว มีความเครียด หงุดหงิดง่าย ที่คุณเป็น เข้าได้กับอาการของชายวัยทอง ซึ่งพบได้ในชายอายุ 40 ปีขึ้นไป ส่วนอาการหอบ หายใจถี่ ปวดลูกอัณฑะอาจเกิดจากความเครียดที่ไม่ได้ระบายความต้องการทางเพศ อย่างไรก็ตาม คุณควรไปพบแพทย์เพื่อหาสาเหตุของโรคอื่นที่ทำให้มีอาการดังกล่าวด้วย เช่น โรคปอด โรคหัวใจ โดยเฉพาะโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งเป็นสาเหตุของอวัยวะเพศไม่แข็งตัว พบได้บ่อยๆ โดยเฉพาะในผู้สูงอายุ จำพวกพืชสมุนไพรที่เป็นยาช่วยเสริมพลังทางเพศได้มีการกล่าวถึงมานานหลายร้อยปีแล้วครั้นมีทั้งตำรับของจีนโบราณหรือแม้แต่ในตำราของแพทย์แผนไทยโบราณก็มีมากหลายตำรับเหมือนกันครับ

4) ปริจเฉทในสื่ออินเทอร์เน็ต

จากการสำรวจข้อมูลในเว็บไซต์ต่างๆของไทย ผู้วิจัยพบว่า มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน เข้าไปร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูล และแสดงความคิดเห็นในพื้นที่หนึ่งๆ ที่เรียกว่า กระดานสนทนา (webboard) ตามเว็บไซต์ต่างๆ จะมี หัวข้อที่เฉพาะเจาะจงตามความสนใจของแต่ละกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งก็รวมถึงกระดานสนทนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศด้วย

ผู้วิจัยพบว่า ในบางเว็บไซต์ มีข้อมูลบางส่วนที่มีลักษณะที่มีใช้การสนทนาเรื่องเพศ (talking about sex) แต่เป็นการประกอบกิจกรรมทางเพศด้วยการสนทนา (talking-sex discourse) ซึ่งจะมีการใช้คำที่มีลักษณะต้องห้าม (taboo) มาก และจะไม่ค่อยมีการกลบเกลื่อน เพราะจุดประสงค์มิใช่เรื่องการสื่อสาร แต่เป็นเรื่องของการมีกิจกรรมทางเพศผ่านสื่อที่ไม่เห็นหน้ากัน ซึ่งผู้วิจัยจะไม่ใช้ข้อมูลลักษณะนี้ แต่จะใช้เฉพาะข้อมูลที่เป็นการสนทนาเรื่องเพศเท่านั้น

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกระดานสนทนา ใน เว็บไซต์ pantip.com ชื่อโต๊ะสนทนา "สวนลุมพินี" และ เว็บไซต์ clinicrak.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์อิสระ ที่สร้างสรรคขึ้นโดยแพทย์ผู้มีความรู้ในเรื่องเพศ และต้องการให้ข้อมูล สารที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งไขปัญหาทางเพศให้แก่ผู้ที่ต้องการคำปรึกษา ชื่อกระดานสนทนา "เสพสม ให้สมอารมณ์หมาย"

ปริจเจทในอินเทอร์เน็ตนี้ มีปัจจัยที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีผู้ร่วมสื่อสารในกระดานสนทนาจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เข้าไปอ่านข้อความจัดเป็นกลุ่มบุคคลที่สาม ผู้ร่วมสื่อสารทั้งหมดไม่มีการเห็นหน้ากันและไม่รู้จักกัน เนื่องจากใช้วิธีสื่อสารด้วยการพิมพ์ข้อความผ่านคอมพิวเตอร์ และมีรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาเป็นแบบห่างมาก เพราะข้อจำกัดของสื่อ ที่ทำให้ผู้ร่วมสนทนาไม่สามารถตรวจสอบตัวตนจริงๆ ของกันและกันได้

ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อมูลส่วนใหญ่ จากกระดานสนทนาในเว็บไซต์ ชื่อ clinicrak.com และข้อมูลบางส่วน ที่ได้จากเว็บไซต์ pantip.com โดยใช้เกณฑ์ทางอัตวิสัย เลือกข้อมูลมาจำนวนทั้งหมด 14 กระτύ และได้บันทึกข้อมูลไว้ในแผ่นบันทึกข้อมูล (diskette) ขนาด 3.5 นิ้ว แล้วนำมาพิมพ์เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ หลังจากนั้น จึงใช้โปรแกรมของไมโครซอฟท์ เวิร์ด ทำการนับคำของข้อมูล และปรากฏว่า ได้ข้อมูลที่มีความยาวประมาณ 6,530 คำ

สำหรับลักษณะข้อมูลและตัวอย่างข้อมูลปริจเจทในอินเทอร์เน็ต เป็นดังนี้

ปริจเจทการสนทนาเรื่องเพศ จากเว็บไซต์ clinicrak.com

ผลัดที่ 1 : ผลัดการถาม/ตั้งประเด็น

สงสัยระบบกวนเว็บมาสเตอร์ตอบทีคะ

เคยอ่านในกระτύเก่า..มีคนบอกว่าทานยาคุมแบบฉุกเฉินหลายๆจะเป็นหมันจริงหรือปล่าวคะถ้าจริงเป็นเพราะอะไรคะ ตอนนีดิฉันอายุ21ปีคะมี พสพ. กับแฟน1เดือนถึง2เดือนครั้ง..และแฟนไม่ชอบใช้ถุงยางจึงทานยาแบบฉุกเฉินแทน ครั้งละ 2เม็ด..มีวิธีคุมกำเนิดแบบอื่นที่ไม่เป็นอันตรายอีกหรือปล่าวคะ..

โดย Q ip address : 203.146.64.178 - 29 พ.ค.44 0:22น.

ผลัดที่ 2 : ผลัดการตอบ/แสดงความเห็น

ดูยางคับดีที่สุด หรือไม่งั้นก็ต้องหาวันปลอดภัยคือ หน้า 7 หลัง 7

หรือไม่กี่ห่วงคุมกำเนิด หรือไม่กี่ยาคุมแบบธรรมดา เลือกเอาตามใจชอบครับ

Boya ip address : 203.147.49.252 29 พ.ค.44 1:44น.

ผลัดที่ 3 : ผลัดการตอบ/แสดงความเห็น

สวัสดีครับ เดือนสองเดือนครั้ง ใช้ดูขงยงดีที่สดุคครับ บอกแพนว่ากินยงนััน หมอบอกเป็นอันตราย ต่อดัวผู้หญิง ถ้ารักจริง ห่วงใยจริง พี่ใช้ดูขงยงดีกว่

webmaster ip address : 202.183.177.75 29 พ.ค.44 12:56น.

สำหรับข้อมูลปริจเฉทการสนทนาทั้งหมดที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ดูที่ภาคผนวก หน้า 141-202

3.1.3 การถ่ายถอดข้อมูล

สำหรับข้อมูลที่เป็นเสียง คือ ปริจเฉทในรายการโทรทัศน์ และปริจเฉทในรายการวิทยุนี้ ผู้วิจัยได้นำมาถ่ายถอดเป็นตัวอักษร โดยกำหนดสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้ในการถ่ายถอดข้อมูล เป็นดังนี้

ก. เครื่องหมายแสดงการหยุด ได้แก่

- . มหัพภาค แสดงการจบหรือสิ้นสุดหน่วยย่อยในผลัดด้วยทำนองเสียงตก
- , จุลภาค แสดงการจบหรือสิ้นสุดหน่วยย่อยในผลัดด้วยทำนองเสียงสูงขึ้นของ

ประโยคบอกเล่า

? ประศนี แสดงการจบหรือสิ้นสุดหน่วยย่อยในผลัดด้วยทำนองเสียงสูงของประโยค

คำถาม

! อัศเจรีย์ แสดงการจบหรือสิ้นสุดหน่วยย่อยในผลัดด้วยทำนองเสียงสูงมากเป็นพิเศษ

เช่น การอุทาน

ข. เครื่องหมายแสดงช่วงเวลาการหยุดและความเงียบ

- หนึ่งขีด แสดงการหยุดเว้นระยะที่ค่อนข้างยาวของผู้พูด
- สองขีด แสดงการหยุดเว้นระยะขนาดยาวของผู้พูด
- สามขีด แสดงการหยุดเว้นระยะขนาดยาวมากของผู้พูด

ค. เครื่องหมายแสดงการใช้ผลัดในการพูด

= เสมอภาค แสดงการพูดในผลัดเดียวของผู้พูดคนเดียว ซึ่งในระหว่างที่ผลัดนั้นๆกำลังดำเนินอยู่ มีการพูดแทรกช่วงสั้นๆจากผู้ร่วมสนทนาคนอื่น ๆ ด้วย แต่ผู้พูดคนเดิมยังคงพูดต่อเนื่องกันอยู่

หมายเหตุ การใช้เครื่องหมาย = ในงานวิจัยนี้ เพียงแต่แสดงให้เห็นว่า ผลลัพธ์กำลังดำเนินอยู่ของผู้พูด มีการพูดแทรกจากผู้ร่วมสนทนาอื่นๆด้วยเท่านั้น โดยจะไม่ระบุว่าการแทรกนั้น เกิดขึ้นในตำแหน่งหรือช่วงของข้อความใด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยถือว่า ปรัชญาการณที่เป็นการพูดแทรก (overlapping) ไม่ได้เป็นปรัชญาการณที่สำคัญต่องานวิจัยนี้ จึงไม่ได้ทำการถ่ายถอดข้อมูลโดยแสดงสัญลักษณ์อย่างละเอียดดังเช่นในงานวิจัยอื่นๆ ซึ่งจะพบว่า มีการแสดงเครื่องหมายของการพูดแทรกไว้ คือ [ ]

3.2 การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of communication)

การศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร เป็นการศึกษาพฤติกรรมการสื่อสาร โดยมีแนวคิดหลักที่ว่า การใช้ภาษาเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์กันในสังคมของมนุษย์นั้น มีความเป็นระบบ และสามารถพรรณนากฎต่างๆที่ควบคุมพฤติกรรมการใช้ภาษาได้

การศึกษาบริบทของการสื่อสารในแนวชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร มีความจำเป็นในการศึกษาปริเฉทวิเคราะห์ เพราะจะช่วยให้ทำความเข้าใจและตีความถ้อยคำที่ผู้ใช้ภาษาต้องการจะสื่อออกมาได้ เนื่องจากผู้วิจัยมิได้อยู่ร่วมในสถานการณ์การใช้ภาษาจริงๆ

สำหรับงานวิจัยนี้ จะวิเคราะห์บริบทสถานการณ์ปริเฉททั้งหมด โดยใช้แนวทฤษฎีของ ซาวิลล์ ทรอยค์ (Savill-Troike, 1982) ซึ่งได้เสนอรูปแบบในการวิเคราะห์ และพรรณนาการสื่อสาร ไว้ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์สื่อสาร (communicative situation) เป็นหน่วยที่ใหญ่ที่สุด เช่น สถานการณ์งานเลี้ยงแต่งงาน สถานการณ์การพิจารณาคดีในศาล สถานการณ์การทำพิธีกรรมในโบสถ์ เป็นต้น

2. เหตุการณ์สื่อสาร (communicative event) เป็นหน่วยย่อยในสถานการณ์สื่อสาร เช่น ในสถานการณ์สื่อสารที่เป็นพิธีกรรมทางศาสนา จะประกอบไปด้วยเหตุการณ์สื่อสาร 6 เหตุการณ์ คือ 1) พิธีสักการะ 2) การอ่านพระคัมภีร์ 3) การอธิษฐาน 4) การประกาศ 5) การเทศนา และ 6) การขอพร

เหตุการณ์สื่อสาร ถือเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามมิติต่างๆ 10 ประการ คือ

- 2.1. ชนิดของเหตุการณ์ เช่น เป็นเรื่องเล่า หรือการสนทนา
- 2.2. เรื่อง คือ หัวข้อที่เป็นประเด็นหลักของการสื่อสาร
- 2.3. วัตถุประสงค์ ได้แก่ จุดมุ่งหมายหลักของผู้ร่วมสนทนา

2.4 ฉาก คือ กาลเทศะ ได้แก่ วัน เวลาและสถานที่ รวมทั้งลักษณะทางกายภาพ เช่น ห้อง การจัดเฟอร์นิเจอร์

2.5 ผู้ร่วมเหตุการณ์ คือ ผู้ที่อยู่ร่วมในเหตุการณ์สื่อสารนั้นๆ ซึ่งจะพิจารณาถึงเรื่องเพศ อายุ สถานภาพ ความสัมพันธ์ เป็นต้น

2.6 รูปแบบการสื่อสาร คือ การประมวลภาษาที่ใช้ในเหตุการณ์สื่อสาร เช่น ใช้เสียงหรือไม่ใช้เสียง

2.7 เนื้อหาการสื่อสาร คือ ประเด็นหรือเรื่องที่สื่อสาร

2.8 การลำดับวัจนกรรม คือ การเรียงลำดับวัจนกรรมที่ปรากฏในเหตุการณ์สื่อสาร

2.9 กฎการปฏิสัมพันธ์ คือ กฎของการใช้ภาษา ที่กำหนดพฤติกรรมของผู้ใช้ภาษา

2.10 บรรทัดฐานของการตีความ ได้แก่ ข้อสมมติฐาน หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่มีอยู่ในแต่ละวัฒนธรรม

3. วัจนกรรมสื่อสาร (communicative act) เป็นองค์ประกอบย่อยของเหตุการณ์สื่อสารที่แสดงเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร อาจมีการแสดงออกในรูปของวัจนภาษา (verbal) เช่น การสั่ง การแนะนำ การขอร้อง หรืออวัจนภาษา (nonverbal) เช่น การเลิกคิ้ว การถอนหายใจ การส่ายศีรษะ ก็ได้

จากการพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของปริจเฉทที่รวบรวมมาทั้งหมด พบว่า ถึงแม้ทุกปริจเฉท จะเป็นการสื่อสารแบบสาธารณะ แต่ก็มีความแตกต่างกันในเรื่องของกาลเทศะของการสื่อสาร สำหรับปริจเฉทในโทรทัศน์และวิทยุ จะมีช่วงเวลาออกอากาศที่ค่อนข้างตึก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสะท้อนถึงการจำกัดกลุ่มเป้าหมายของผู้นำเสนอว่า ผู้บริโภคสื่อที่เป็นกลุ่มบุคคลที่ 3 นั้น ควรจะมีช่วงอายุที่เป็นกลุ่มผู้ใหญ่ ในขณะที่ปริจเฉทในคอลัมน์ถาม-ตอบในหนังสือพิมพ์ และปริจเฉทในอินเทอร์เน็ตนั้น การจำกัดกลุ่มเป้าหมายของผู้บริโภคสื่อในเรื่องกลุ่มอายุ จะมีความเป็นไปได้น้อยกว่าสองประเภทแรก

สำหรับองค์ประกอบทางด้านวัจนกรรมสื่อสาร (communicative acts) ของปริจเฉทการสนทนา ในโทรทัศน์ วิทยุ และคอลัมน์ถาม-ตอบในหนังสือพิมพ์ จะมีวัจนกรรมหลักๆ และ การเรียงลำดับวัจนกรรมที่คล้ายกัน คือ มีการทักทาย การแนะนำตัว การถาม การตอบ การขอร้อง การขอบคุณ และการลา ส่วนปริจเฉทในอินเทอร์เน็ตจะมีวัจนกรรมที่หลากหลายกว่าและอาจจะไม่เรียงลำดับ แต่จะยังคงมีวัจนกรรมหลักคือการถาม และการตอบ

ผู้วิจัย สรุปความแตกต่างขององค์ประกอบต่างๆภายในเหตุการณ์สื่อสารของปริจเฉททั้ง 4 สถานการณ์ ตามมิติทั้ง 10 ประการ ของซาวิลล์ ทรอยด์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของเหตุการณ์การสนทนาเรื่องเพศของคนไทย

องค์ประกอบของเหตุการณ์สื่อสาร	ข้อมูลปริจเฉทการสนทนา			
	รายการโทรทัศน์	รายการวิทยุ	คอลัมน์ถาม-ตอบในหนังสือพิมพ์	อินเทอร์เน็ต
ชนิดของเหตุการณ์	การสนทนา	การสนทนา	การสนทนา	การสนทนา
หัวข้อ	เรื่องเพศ	เรื่องเพศ	เรื่องเพศ	เรื่องเพศ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ความรู้และชี้แนะทางออกของปัญหาเรื่องเพศ	เพื่อให้ความรู้ และชี้แนะทางออกของปัญหาเรื่องเพศ	เพื่อให้ความรู้และ ชี้แนะทางออกของปัญหาเรื่องเพศ	1) เพื่อให้ความรู้และแสวงหาความรู้ / ทางออกของปัญหาเรื่องเพศ 2) เพื่อปฏิสัมพันธ์และรักษาความเป็นเอกลักษณ์ในกลุ่ม
กาลเทศะ/ เวลา-สถานที่	จากในห้องส่งโทรทัศน์ ออกอากาศช่วงดึก เวลา 23.00 น.	จุดศูนย์กลางของการสื่อสารอยู่ที่ห้องจัดรายการของทางสถานีวิทยุ ออกอากาศช่วงดึก เวลา 23.00 น	อาจเป็นเวลาและสถานที่ใดก็ได้	อาจเป็นเวลาและสถานที่ใดก็ได้
ผู้ร่วมเหตุการณ์	<u>ผู้ถาม</u> : ผู้ดำเนินรายการ 2 คน <u>ผู้ตอบ</u> : แพทย์ที่เป็นวิทยากรรับเชิญ 1 คน <u>ผู้ชมผู้ฟัง</u> : กลุ่มบุคคลที่ 3 ที่ชมรายการทางบ้าน <u>รูปแบบความสัมพันธ์</u> : แบบค่อนข้างใกล้ชิด	<u>ผู้ถาม</u> : ผู้ดำเนินรายการ 1 คน <u>ผู้ตอบ</u> : แพทย์ที่เป็นวิทยากรรับเชิญ 1 คน <u>ผู้ฟัง</u> : กลุ่มบุคคลที่ 3 ที่ฟังรายการทางบ้าน <u>รูปแบบความสัมพันธ์</u> : แบบห่าง	<u>ผู้ถาม</u> : เจ้าของจดหมาย <u>ผู้ตอบ</u> : แพทย์ผู้ตอบปัญหา ประจำคอลัมน์ 1 คน <u>ผู้อ่าน</u> : กลุ่มบุคคลที่ 3 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ <u>รูปแบบความสัมพันธ์</u> : แบบห่าง	<u>ผู้ถาม</u> : ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ตั้งคำถาม / ประเด็น <u>ผู้ตอบ</u> : 1) แพทย์ผู้ตอบปัญหาในกระดานสนทนา 2) ผู้ร่วมสนทนาในกระดานสนทนา <u>ผู้สังเกตการณ์</u> : กลุ่มบุคคลที่ 3 ที่เข้าไปอ่านข้อความ <u>รูปแบบความสัมพันธ์</u> : แบบห่างมาก

องค์ประกอบของ เหตุการณ์สื่อสาร	ข้อมูลประเภทการสนทนา			
	รายการโทรทัศน์	รายการวิทยุ	คอลัมน์ถาม-ตอบใน หนังสือพิมพ์	อินเทอร์เน็ต
รูปแบบการสื่อสาร	- เห็นหน้ากัน - สื่อด้วยการพูด - มีอวัจนภาษา	- ไม่เห็นหน้ากัน - สื่อด้วยการพูด - อาจมีอวัจนภาษา คือ การเงยบ การหัวเราะ	- ไม่เห็นหน้ากัน - สื่อด้วยการเขียน - ไม่มีอวัจนภาษา	- ไม่เห็นหน้ากัน - สื่อด้วยการเขียน - อาจมีอวัจนภาษา เช่น สัญลักษณ์ภาพ (icon) เพื่อ แสดงอารมณ์ ความรู้สึก
เนื้อหาการสื่อสาร	เนื้อหาความรู้ต่างๆเกี่ยวกับเรื่องเพศ ปัญหาทางเพศและการแก้ไข	เนื้อหาความรู้ต่างๆเกี่ยวกับเรื่องเพศปัญหาทางเพศและการแก้ไข	เนื้อหาความรู้ต่างๆเกี่ยวกับเรื่องเพศ ปัญหาทางเพศและการแก้ไข	เนื้อหาความรู้ต่างๆเกี่ยวกับเรื่องเพศ ปัญหาทางเพศและการแก้ไข
การลำดับวัจนกรรม	การทักทาย การแนะนำตัว การถาม-การตอบ การขอบคุณ การกล่าวลา	การทักทาย การแนะนำตัว การถาม- การตอบ การขอบคุณ การกล่าวลา	การทักทาย การแนะนำตัว การถาม-การตอบ การขอบคุณ การกล่าวลา	*(การทักทาย) การถาม-การ ตอบ การเสนอ/แสดงความ เห็น (การขอบคุณ) การล้อเล่น การตำหนิ ฯลฯ
กฎการปฏิสัมพันธ์	- กฎเกณฑ์การรับส่งผลัด ของการสนทนา - กฎของการใช้ถ้อยคำเพื่อ แสดงบทบาทเป็นผู้ถาม หรือผู้ตอบ - แนวปฏิบัติของการใช้ ถ้อยคำผ่านสื่อที่มีเสียง และภาพ	- กฎเกณฑ์การรับส่ง ผลัดของการสนทนา - กฎของการใช้ถ้อยคำ เพื่อแสดงบทบาทเป็นผู้ ถามหรือผู้ตอบ - แนวปฏิบัติของการใช้ ถ้อยคำผ่านสื่อที่มีเฉพาะ เสียง	- กฎของการใช้ถ้อยคำ เพื่อแสดงบทบาทของการ เป็นผู้ถามหรือผู้ตอบ - แนวปฏิบัติของการใช้ ถ้อยคำผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	- กฎของการใช้ถ้อยคำเพื่อ แสดงบทบาทของการเป็นผู้ ถามหรือผู้ตอบ - แนวปฏิบัติของการใช้ถ้อย คำผ่านสื่อที่ไม่มีทั้งเสียงและ ภาพ - กฎเกณฑ์ในการใช้ถ้อยคำ ที่ทางเว็บไซต์กำหนดไว้
บรรทัดฐานของ การตีความ	ประเด็นหรือเรื่องที่สื่อสาร อยู่ภายใต้แนวคิด เรื่อง ความต้องห้ามในสังคมไทย	ประเด็นหรือเรื่องที่สื่อ สาร อยู่ภายใต้แนวคิด เรื่องความต้องห้ามใน สังคมไทย	ประเด็นหรือเรื่องที่สื่อสาร อยู่ภายใต้แนวคิด เรื่อง ความต้องห้ามในสังคม ไทย	ประเด็นหรือเรื่องที่สื่อสาร อยู่ ภายใต้แนวคิด เรื่องความ ต้องห้ามในสังคมไทย

* ไม่มีการเรียงลำดับของวัจนกรรมที่แน่นอน, วงเล็บ หมายถึง อาจมีหรือไม่มีวัจนกรรมนั้นก็ได้

โดยสรุปแล้ว ปริเฉททั้งหมดที่นำมาศึกษามีสถานการณ์สื่อสาร (communicative situation) ที่คล้ายคลึงกัน คือเป็นการสนทนาเพื่อถาม- ตอบปัญหาเรื่องเพศ แต่มีความแตกต่างทางด้านปัจจัยต่างๆที่เป็นองค์ประกอบอยู่ภายในเหตุการณ์สื่อสาร (communicative event) ความ

แตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนนก็คือ ปัจจัยด้านองค์ประกอบเรื่องผู้ร่วมเหตุการณ์ และรูปแบบการสื่อสาร ซึ่งจะเป็นตัวแปรปัจจัยประจําเหตุที่ผู้วิจัยจะใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกลบเกลื่อน ดังนั้น การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร จึงช่วยทำให้เห็นภาพความแตกต่างขององค์ประกอบต่างๆในแต่ละสถานการณ์ ประจําเหตุได้อย่างชัดเจน และในที่นี่ ผู้วิจัยได้สรุปความแตกต่างด้านปัจจัยประจําเหตุของข้อมูลที่น่ามาศึกษา ไว้ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยประจําเหตุในข้อมูลการสนทนาเรื่องเพศของคนไทย

ปัจจัยประจําเหตุ		
ช่องทางการสื่อสาร	รูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา	การเห็นหน้ากัน
โทรศัพท์	ค่อนข้างใกล้ชิด	เห็นหน้า
วิทยุ	ห่าง	ไม่เห็นหน้า
หนังสือพิมพ์	ห่าง	ไม่เห็นหน้า
อินเทอร์เน็ต	ห่างมาก	ไม่เห็นหน้า

3.3 การรวบรวมรูปภาษาที่ใช้เป็นกลวิธีกลบเกลื่อน

สำหรับขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์เพื่อรวบรวมกลวิธีการกลบเกลื่อนที่พบในข้อมูล และส่วนที่ 2 คือ การนำรูปภาษาต่างๆที่พบในแต่ละกลวิธีการกลบเกลื่อน มาวิเคราะห์ด้วยกรอบทฤษฎีการกลบเกลื่อนที่บราวน์และเลวินสันได้เสนอไว้โดยใช้เกณฑ์การละเมิดหลักการให้ความร่วมมือในการสนทนา

3.3.1 การวิเคราะห์เพื่อรวบรวมรูปภาษาที่ใช้เป็นกลวิธีกลบเกลื่อน

ในช่วงตอนต้นของการรวบรวมรูปภาษา (วัจนภาษา) ที่ใช้เป็นกลวิธีในการกลบเกลื่อนนั้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์จากการทบทวนวรรณกรรม เรื่องรูปภาษาต่างๆ ที่มีคุณสมบัติแสดงการกลบเกลื่อนตามนิยามของนักภาษาศาสตร์ต่างๆ ดังที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 2 (หน้า 13-17) มาแล้ว รวมทั้งใช้รูปภาษา ที่ประมวลจากการอธิบายของบราวน์และเลวินสัน มาช่วยในการตรวจสอบด้วย แต่

ปรากฏว่ายังไม่สามารถสรุปเกณฑ์ได้อย่างชัดเจนมากเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาในเบื้องต้น (pilot study) จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาเสียก่อน

หลังจากได้ผลการศึกษาในเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์การกลบเกลื่อนในงานวิจัยนี้ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์เพื่อที่จะนำมาใช้ร่วมกัน 2 เกณฑ์ คือ

1) เกณฑ์ทางด้านกลไกภาษา

เป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการกลบเกลื่อนด้วยกลไกภาษา 3 กลไก ได้แก่

1.1) กลไกการแทนที่รูปภาษา (substitution)

เป็นการกลบเกลื่อนโดยวิธีการนำรูปภาษาหรือกลุ่มของรูปภาษาที่แสดงการกลบเกลื่อน มาใช้แทนที่อีกรูปภาษาหนึ่งหรืออีกกลุ่มของรูปภาษาหนึ่งที่สื่อความหมายแบบตรงไปตรงมา การกลบเกลื่อนแบบนี้ สามารถทดสอบได้ด้วยการแทนที่ ดังตัวอย่าง

ประโยค "หลายคนบอกว่าเพศสัมพันธ์ไม่ต้องมีถุงยาง"

มีการกลบเกลื่อน โดยใช้สรรพนามแบบไม่ชี้เฉพาะว่า *หลายคน* และ *คำร่ำหู* ที่เป็นศัพท์เชิงวิชาการ *เพศสัมพันธ์* ซึ่งสามารถแทนที่ได้ด้วย สรรพนามที่ชี้เฉพาะ เช่น *ผม* *คุณ* หรือชื่อเฉพาะ และศัพท์ที่เป็นคำต้องห้าม (taboo word) ที่สื่อความหมายเดียวกับคำว่า *เพศสัมพันธ์*

1.2) กลไกการเพิ่มรูปภาษา (addition)

เป็นการกลบเกลื่อนโดยวิธีการเพิ่มรูปภาษาชนิดต่างๆ เช่น คำกริยา คำวิเศษณ์ หรือวลีเสริมเข้าไปในประโยคหรือถ้อยคำ ทำให้ประโยคมีปริมาณหรือขนาดที่ยาว สำหรับการกลบเกลื่อนแบบนี้ ทดสอบได้ด้วยการตัดรูปภาษาที่เพิ่มขึ้นมาทิ้งไป และทำให้เป็นการใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมา ดังตัวอย่าง

ประโยค "ผมคิดว่าผมไปใช้กับหญิงบริการดีกว่า คือไม่นำโรคเข้าบ้าน

ใช้ไหมฮะ"

มีการเพิ่มมุขยประโยคซึ่งมีคำกริยาแสดงการกลบเกลื่อน คือ *ผมคิดว่า* และวลีลงท้าย *ใช้ไหมฮะ* เข้าไปในประโยค และทำให้รูปประโยคเป็นแบบคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ (rhetorical question) รูปภาษาที่เพิ่มมานี้ สามารถตัดทิ้งไปได้ เพื่อทำให้เป็นประโยคตรงไปตรงมาโดยที่ไม่เสียความที่ต้องการจะสื่อ ซึ่งจะได้ประโยค "ผมไปใช้กับหญิงบริการดีกว่า คือไม่นำโรคเข้าบ้าน"

1.3) กลไกการละรูปภาษา (deletion)

เป็นการกลบเกลื่อนโดยวิธีการละรูปภาษาบางรูปทิ้งไป หรือใช้รูปประโยคที่ไม่สมบูรณ์ ถือเป็น การละไว้โดยเจตนา ซึ่งผู้ฟังสามารถอนุมานได้ว่าผู้พูดหมายถึงอะไร โดยอาศัย การตีความจากบริบทแวดล้อมของประโยค มาช่วยเติมส่วนที่ขาดหายไปได้ ดังตัวอย่าง

ประโยค "วันนี้เรานำเอาผลไม้ไทยๆที่มีลักษณะคล้ายๆกับ...อ่า...ของคุณผู้ชาย นะครับมาเป็นโมเดลในการประกอบการเสด็จ"

จากบริบทของประโยคการเสด็จ ซึ่งเป็นการเสด็จวิธีใช้ถุงยางอนามัย ทำให้ ตีความได้ว่าสิ่งที่ละไว้ นั้นหมายความว่าถึงอวัยวะเพศ ดังนั้น จึงสามารถเติมส่วนที่ละไว้ได้ ด้วย รูปภาษาที่สื่อความถึงอวัยวะเพศโดยตรงไปตรงมา

2) เกณฑ์ด้านความหมายหรือทางอรรถศาสตร์

เป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับผลกระทบทางความหมาย (affective meaning) ที่สื่อความได้ว่า เป็นการกลบเกลื่อน ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของนักภาษาศาสตร์ ต่างๆที่ได้เสนอมานี้แล้ว เช่น

2.1) การเพิ่มหรือเน้นน้ำหนักความหมาย เช่น การใช้คำวิเศษณ์หรือวลี *แน่ๆ* *จริง ๆ* *จริงๆแล้ว* เป็นต้น

2.2) การลดน้ำหนักความหมาย เช่น การใช้คำวิเศษณ์หรือวลี *ค่อย* *ค่อนข้าง* *ประมาณ* ฯลฯ เป็นต้น

2.3) การสื่อความหมายแสดงการสงสัย หรือไม่แน่ใจ เช่น การใช้คำกริยา *น่าจะ* *อาจจะ* *น่าจะ* เป็นต้น

2.5) การสื่อความหมายแบบกว้างๆหรือกล่าวอย่างกลางๆ เช่น การใช้คำรึ้นหู ต่างๆ

2.6) การสื่อความหมายแบบกำกวมหรือ ไม่ชัดเจน เช่น การใช้สรรพนามแบบ *ไม่ชี้เฉพาะ* *บางคน* *บางสิ่ง* *บางอย่าง* เป็นต้น

2.7) การสื่อความหมายแสดงการกลบเกลื่อนอย่างชัดเจน เช่น การใช้กริยาแสดง การกลบเกลื่อน (verbs of hedging) *คิดว่า* *เชื่อว่า* ฯลฯ หรือการใช้รูปภาษาบ่งชี้ภาคแสดงอย่าง ชัดเจน (explicit performative hedges) *ว่า* *บอกว่า* *พูดว่า* เป็นต้น

2.8) การสื่อความหมายในสิ่งที่ไม่เป็นจริง เช่น การกล่าวเกินจริง การทำ *อุปสรรค* เป็นต้น

2.9) การสื่อความหมายในสิ่งที่ตรงกันข้าม คือ การกล่าวแบบตรงกันข้าม (contradiction)

2.10) การสื่อความหมายแบบไม่จบความโดยสมบูรณ์ ได้แก่ การละบางส่วนของถ้อยคำโดยเจตนา

2.11) การสื่อความหมายแบบไม่จริงจังหรือแสดงความต้องการตรวจสอบความเข้าใจของผู้ฟัง เช่น การใช้คำลงท้ายแบบไม่ต้องการคำตอบ

จากเกณฑ์ดังกล่าว ในการวิเคราะห์การกลบเกลื่อนทุกครั้ง ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาการใช้ภาษาแบบไม่กลบเกลื่อนหรือแบบตรงไปตรงมาร่วมด้วยเสมอ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบว่า ถ้าใช้ภาษาแบบไม่กลบเกลื่อนแล้วจะไม่ทำให้ความหมายที่ต้องการสื่อมันเปลี่ยนไป

3.3.2 การวิเคราะห์กลวิธีการกลบเกลื่อนตามหลักการให้ความร่วมมือในการสนทนา

หลังจากการวิเคราะห์กลวิธีต่างๆ ในการกลบเกลื่อนแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบภาษาต่างๆ ที่พบทั้งหมด มาพิจารณาว่าจะสามารถจำแนกประเภทและอธิบายการกลบเกลื่อนโดยใช้กรอบการละเมิดหลักการความร่วมมือของไกรซ์ ตามที่บราวน์และเลวินสันเสนอไว้ได้อย่างไร

ดูรายละเอียดของการจำแนกกลวิธีการกลบเกลื่อน ตามแนวคิดของบราวน์และ เลวินสัน ได้ ในบทที่ 2 หน้า 15 -18

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกลไกและความหลากหลายของรูปแบบภาษาแสดงการกลบเกลื่อน

ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์การกลบเกลื่อนในข้อมูลแต่ละสถานการณ์ปริจเฉท ว่ามีการใช้กลไกและรูปแบบภาษาใดบ้าง และเปรียบเทียบรูปแบบภาษาที่พบในแต่ละปริจเฉทว่ามีจำนวนและการปรากฏของรูปภาษาที่เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการใช้การกลบเกลื่อน

สำหรับขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบอัตราการใช้การกลบเกลื่อนในแต่ละสถานการณ์ปริจเฉท ว่ามีอัตราเท่าไร โดยในการแจกแจงนับความถี่นั้น ผู้วิจัยมีข้อกำหนดว่า จะไม่นับความถี่ของการกลบเกลื่อน ซึ่งมีรูปแบบภาษาเป็นหน่วยเติมช่วงการหยุด (pause filler) เช่น เอ่อ

อ่า และการกลบเกลื่อนที่เป็นรูปแบบภาษาแสดงการล้อเล่นหรือทำให้เป็นเรื่องตลก แต่จะกล่าวถึงในส่วนที่เป็นผลการวิเคราะห์หลักวิธีและประเภทการกลบเกลื่อนเท่านั้น

สำหรับวิธีการจแนงนับอัตราการกลบเกลื่อน ผู้วิจัยจะแสดงตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างแสดงการจแนงนับอัตราการกลบเกลื่อน และการคิดสัดส่วนของการกลบเกลื่อน

ผลการพูดของแพทย์ ในบริจเฉทการสนทนาเรื่องเพศในรายการวิทยุ

(1)ไอ้โห. (หัวเราะ) __ __ อือ.คือ.(2)ตอบอย่างเดียวนคือ.ไม่ทราบว่าจะตอนนีเกิดอะไรขึ้นหนะนะ.เพราะว่า,(3)จริงๆต้องตรวจปัสสาวะนะครับ.ดูว่ามีการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะหรือเปล่านะ. (4)แต่โดยทฤษฎีก็คือว่า.ถ้าเป็นหนองในแท้. ถ้าเป็นหนองในแท้เนี่ย,ต้องมีหนอง นะฮะ.คือหนองจะมาเป็นแบบ.ชั้น.เหลืองเลยนะฮะ.แล้วก็(5)มักจะเป็น.หลังจากที่ติดเชื้อ.คือหลังจากที่มี (6)เพศสัมพันธ์เนี่ย.ไม่เกินเจ็ดวันหนะ.สามวันเจ็ดวัน.ไม่เกินเนี่ยนะฮะ.จะต้องมีหนองออกมาแล้ว. อันนี้คือหนองในแท้.ปัสสาวะแสบขัดมาก.มีหนอง(7)แน่นอน.แน่นอน.ต้องมีหนองนะฮะ.(8)ชื่อมันบอก.หนองในแท้. อันที่สองคือหนองในเทียม.หนองในเทียมเนี่ย.เกิดจากสาเหตุสารพัดเลยนะฮะ.(9) จากเชื้อโรคในกลุ่มอื่นๆ ที่ไม่ใช่หนองในแท้. เหมือนกำปั้นทุบดินหนะนะ. นะฮะ. มันจะมีเชื้อโรคอีก (10)หลายๆอย่างซึ่งเกิดขึ้นได้.หรือ(11)เพศสัมพันธ์ที่.อ่า,หนักหน่วงรุนแรงเกินไป,มีการผิดท่าทางเนี่ยนะ.ก็จะมีอาการอักเสบของท่อปัสสาวะโดยที่ไม่ใช่หนองในแท้. (12)ใช่ไหมฮะ.(13) เราก็จัดเป็นกลุ่มหนองในเทียมได้เหมือนกัน.

จากตัวอย่างข้างต้น ปรากฏความถี่ของการกลบเกลื่อนทั้งหมด 13 ครั้ง โดยรูปภาษาที่แสดงว่าเป็นการกลบเกลื่อนและมีการจแนงนับ ผู้วิจัยได้แสดงไว้ด้วยตัวพิมพ์หนาและขีดเส้นใต้ ส่วนการกลบเกลื่อนที่ไม่มีการจแนงนับ เช่น การหยุด/หน่วยเติมช่วงการหยุด คือที่แสดงไว้ด้วยตัวเอน และเมื่อนับความยาวของข้อมูล ปรากฏว่ามีจำนวน 240 คำ ดังนั้น อัตราการกลบเกลื่อนในตัวอย่างนี้ เมื่อเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ จะมีค่าประมาณร้อยละ 5.42 จากจำนวนคำทั้งหมด

3.6 การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกลบเกลื่อนกับตัวแปรปัจจัยบริจเฉท

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนสุดท้ายนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยจะพิจารณาว่าปัจจัยบริจเฉทที่ได้กำหนดให้เป็นตัวแปรในการศึกษาคั้งนี้ ซึ่งได้แก่ ช่องทางการสื่อสาร รูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา และ ปัจจัยเรื่องการเห็นหน้าหรือไม่เห็นหน้ากันของผู้ร่วมสนทนา จะแสดงความสัมพันธ์กับอัตราการกลบเกลื่อนอย่างไร และจะให้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร

สำหรับตัวแปรเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนานั้น จากตารางที่ 2 หน้า 40 ผู้วิจัยได้แจกไว้เป็น 3 รูปแบบ คือ ผู้ร่วมสนทนาในรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์แบบค่อนข้างใกล้ชิด ผู้ร่วมสนทนาในรายการวิทยุและคอลัมน์ถาม-ตอบในหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์แบบห่าง และผู้ร่วมสนทนาในอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์แบบห่างมาก ก็เพื่อจะที่จะทำให้เห็นภาพที่แตกต่างกันขององค์ประกอบทางด้านปัจจัยดังกล่าวของแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน

แต่อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนของการวิเคราะห์เพื่อดูความสัมพันธ์กับอัตราการกลบเกลื่อนนั้น ผู้วิจัยจะจัดประเภทในรายการทางโทรทัศน์ ให้อยู่ในขั้นของความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด ส่วนอีก 3 ประเภท ผู้วิจัยจัดให้อยู่ในขั้นของความสัมพันธ์แบบห่าง ทั้งนี้ เนื่องจากสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งเอาไว้ว่า ผู้ร่วมสนทนาที่มีความสัมพันธ์แบบห่างจะมีอัตราการกลบเกลื่อนสูงกว่าผู้ร่วมสนทนาที่มีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด เป็นข้อกำหนดที่ทำให้ผู้วิจัยใช้การแบ่งรูปแบบความสัมพันธ์ออกเป็น 2 ชั้นใหญ่ที่มีความแตกต่างกัน

ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องกลไกการกลบเกลื่อน